

PRACE NAUKOWE
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
RESEARCH PAPERS
of Wrocław University of Economics

243

Gospodarka lokalna w teorii i praktyce

Redaktorzy naukowi
Ryszard Brol
Andrzej Sztando

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2012

Recenzenci: Waldemar Budner, Piotr Bury, Janusz Kot, Danuta Stawasz

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kozuchowska

Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna na stronie www.ibuk.pl

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne w międzynarodowej bazie danych The Central European Journal of Social Sciences and Humanities <http://cejsh.icm.edu.pl> oraz w The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com, a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawnictwa

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2012

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-280-2

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Andrzej Sztando: Cele, priorytety i zadania w planowaniu strategicznym rozwoju lokalnego.....	13
Anna Beata Kawka: Wydatki inwestycyjne jako instrument rozwoju lokalnego gmin	27
Franciszek Adamczuk: Stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości na obszarze pogranicza – aspekty instytucjonalne i organizacyjne	35
Marta Kusterka-Jefmańska, Bartłomiej Jefmański: Koncepcja metody oceny założeń lokalnych strategii rozwoju na przykładzie procesu konsultacji społecznych w powiecie wałbrzyskim	46
Małgorzata Rogowska: Uwarunkowania rozwoju lokalnego na przykładzie powiatu kłodzkiego	54
Hanna Adamska: Efekty rozwoju lokalnego gminy Kostomłoty po przystąpieniu do Unii Europejskiej	63
Tomasz Bąk: Wpływ emigrantów na gospodarkę lokalną w powiecie leżajskim	71
Dariusz Głuszczyk: Lokalny rynek pracy – ocena z wykorzystaniem materiałów statystycznych Banku Danych Lokalnych na przykładzie miasta na prawach powiatu Jelenia Góra	82
Andrzej Sobczyk: Ocena potencjału rozwoju lokalnego na przykładzie miasta Szczecina oraz gmin powiatu polickiego.....	94
Stanisław Korenik: Procesy i ograniczenia w rozwoju współczesnych miast ze szczególnym uwzględnieniem metropolii.....	106
Emilia Konopska-Struś: Funkcje rzemiosła w rozwoju miasta na przykładzie Wrocławia	116
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Funkcjonowanie jednostek pomocniczych (osiedli) w Łodzi. Analiza wyników badania pilotażowego	126
Edward Wiśniewski: Zastosowanie metod taksonomicznych oraz gier kooperacyjnych w analizie zróżnicowania poziomu rozwoju gospodarczego podregionów województwa zachodniopomorskiego.....	134
Marek Kunasz: Regionalne rozgłośnie radiowe na rynku radiowym w Polsce	144
Ryszard Broł: Układ terytorialny powiatów – propozycje zmian	153
Katarzyna Cheba, Maja Kiba-Janiak: Wykorzystanie analizy czynnikowej do wielowymiarowej oceny jakości miejskich systemów transportowych na przykładzie miast średniej wielkości w Polsce.....	163

Joanna Cymerman, Marcelina Zapotoczna: Gmina jako kreator i beneficjent wartości nieruchomości	173
Artur Myna: Lokalna infrastruktura techniczna a rozwój budownictwa mieszkaniowego – obszar stykowy miasta i gminy podmiejskiej.....	184
Renata Sosnowska-Noworól: Problemy gospodarki odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi na przykładzie Dolnego Śląska.....	194
Grzegorz Maśloch: Wybrane problemy realizacji inwestycji w jednostkach samorządu terytorialnego przy udziale środków pomocowych Unii Europejskiej	202
Urszula Markowska-Przybyła: Kapitał społeczny w rozwoju regionalnym i lokalnym	212
Katarzyna Przybyła, Alina Kulczyk-Dynowska: Transgraniczne parki narodowe a kapitał społeczny – na przykładzie KPN i KRNP	222
Bożena Kuchmacz: Lokalne grupy działania jako przejaw aktywności kapitału społecznego	229
Marian Oliński: Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi na przykładzie powiatu lidzbarskiego	238
Zbigniew Przybyła, Marian Kachniarz: Instytucjonalne formy współpracy samorządów terytorialnych na przykładzie jeleniogórskiego zespołu miejskiego.....	249
Jacek Chądzyński: Obszary współpracy gmin z sektorem pozarządowym – prezentacja wybranych wyników badań pilotażowych.....	264
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Wpływ fragmentacji politycznej na współpracę między jednostkami samorządu terytorialnego.....	273
Zbigniew Grzymała: W poszukiwaniu modelu zarządzania jednostką samorządu terytorialnego	282
Jarosław Hermaszewski: Decyzje finansowe i inwestycyjne w zarządzaniu jednostką samorządu terytorialnego na przykładzie gminy Sława – praktyczne aspekty	296
Sławomir Kłosowski: Zmiany systemów zarządzania mieszkaniowym zasobem gmin w Polsce po roku 2000	307
Krzysztof Krukowski, Maciej Zastempowski: Wykorzystanie metody Project Cycle Management w administracji samorządowej	315
Józef Łobocki: Możliwości wykorzystania instytucji partnerstwa publiczno-prywatnego w procesie zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego.....	323
Magdalena Mischuk: Elementy stymulacyjne w polityce podatkowej wybranych miast.....	333
Paweł Piątkowski: Dług jednostek samorządu terytorialnego w okresie kryzysowym. Kierunki rozwoju	343
Jacek Sierak: Konstrukcja wskaźników zadłużenia a ocena zdolności kredytowej jednostki samorządu terytorialnego	352

Tomasz Uryszek: Struktura dochodów gmin w Polsce a ich samodzielność dochodowa.....	362
Wiesława Cieślewicz: Rozwój specjalnych stref ekonomicznych w Polsce ...	372
Tomasz Kołakowski, Andrzej Raszkowski: Badanie efektywności pomocy publicznej udzielonej przez samorządy inwestorom zagranicznym na przykładzie WSSE „INVEST-PARK”	383
Wioleta Palewska: Funkcjonowanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK” w otoczeniu lokalnym – aspekt społeczny (oddziaływanie strefy na wałbrzyski rynek pracy)	398
Maciej Popławski: Wpływ Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na rozwój gospodarczy podregionu legnickiego	406
Andrzej Raszkowski: Promotion mix w strategii promocji miasta.....	417
Elżbieta Nawrocka: Działania innowacyjne podmiotów gospodarczych a problem wiedzy niedoskonałej	426
Dariusz Zawada: Walory użytkowe jako czynnik konkurencyjności miasta	439
Natalia Bartkowiak, Walenty Pocza: Przestrzenne zróżnicowanie aktywności władz lokalnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na obszarach wiejskich Wielkopolski.....	453
Karol Krajewski: Znaczenie rynków rolnych w rozwoju gospodarki lokalnej i ożywieniu małych miast.....	464
Stefan Zawierucha: Badania ankietowe w procesie identyfikacji struktury funkcjonalnej gminy. Kilka uwag metodologicznych.....	473
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Dynamika rozwoju gmin wiejskich województwa mazowieckiego	484
Jarosław Uglis: Miejsce agroturystyki w dywersyfikacji gospodarki wsi	495
Mirosław Struś, Bogusław Wijatyk: Program Odnowa Wsi jako instrument aktywizacji obszarów wiejskich.....	505
Dagmara Dziewulska, Michał Gawlikowski, Paweł Łazarewicz, Natalia Sochacka: Sondażowa diagnoza jakości administracyjnej obsługi klientów w gminnych strukturach samorządowych na przykładzie Urzędu Miejskiego w Przemkowie	515

Summaries

Andrzej Sztando: Objectives, priorities and tasks in local development strategic planning	26
Anna Beata Kawka: Capital expenditures of communes as an instrument of local development	34
Franciszek Adamczuk: Stimulating of local entrepreneurship on borderland: institutional and organizational aspects	45

Marta Kusterka-Jefmańska, Bartłomiej Jefmański: The concept of the assessment method of the assumptions of local strategies development on the example of the process of social consultations in Wałbrzych county	53
Małgorzata Rogowska: Determinants of local development on the example of Kłodzko district.....	62
Hanna Adamska: Effects of local development of Kostomłoty community after joining the European Union.....	70
Tomasz Bąk: The impact of economic emigrants on the local economy in Leżajsk county.....	81
Dariusz Głuszczyk: Local labour market – an assessment using statistical data of the Local Data Bank on the example of the city and district of Jelenia Góra.....	93
Andrzej Sobczyk: Evaluation of the potential of local development on the example of Szczecin and Police district.....	105
Stanisław Korenik: Processes and barriers in the development of contemporary cities with special emphasis on metropolis.....	115
Emilia Konopska-Struś: Functions of craft in the development of the city on the example of Wrocław.....	125
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Activity of auxiliary units in Łódź according to their bodies. Analysis of pilot survey.....	133
Edward Wiśniewski: Application of taxonomic methods and cooperation games in the analysis of employment differentiation of subregions of West Pomerania Voivodeship.....	143
Marek Kunasz: Public regional broadcasting stations on the radio market in Poland.....	152
Ryszard Broł: Network of counties – changes proposal.....	162
Katarzyna Cheba, Maja Kiba-Janiak: Use of factor analysis for multidimensional evaluation of quality of city transport systems on the example of medium-sized cities in Poland.....	172
Joanna Cymerman, Marcelina Zapotoczna: Borough as a creator and beneficiary of property value.....	183
Artur Myna: Local technical infrastructure and development of housing construction – the adjoining area of town and rural municipality.....	193
Renata Sosnowska-Noworól: The problem of construction and demolition waste management on the example of Lower Silesia.....	201
Grzegorz Maśloch: Selected problems of the implementation of an investment project in self-government units using the foreign aid budget of the European Union.....	211
Urszula Markowska-Przybyła: Social capital in regional and local development.....	221
Katarzyna Przybyła, Alina Kulczyk-Dynowska: Cross-border national parks and social capital – on the example of KPN and KRNAP.....	228

Bożena Kuchmacz: Local action groups as a manifestation of social capital activity	237
Marian Oliński: Cooperation between local government and non-governmental organizations – Lidzbark county case study	248
Zbigniew Przybyła, Marian Kachniarz: Institutional forms of cooperation of local government on the example of Jelenia Góra urban area.....	263
Jacek Chądzyński: Areas of co-operation between communities and non-governmental sector – presentation of selected results of pilot study.....	272
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Impact of political fragmentation on cooperation among local governments	281
Zbigniew Grzymała: In seeking the model of self-government management	295
Jarosław Hermaszewski: Financial and investment decisions in local government management based on the example of Sława administrative unit – practical aspects	306
Sławomir Kłosowski: Changes of local authorities property management systems after the year 2000	314
Krzysztof Krukowski, Maciej Zastempowski: Project cycle management method application in the local government administration	322
Józef Łobocki: The possibilities of the utilization of Public-Private Partnership Tools in the process of managing of local government units	332
Magdalena Miszczuk: Stimulating elements in tax policy of selected cities .	342
Paweł Piątkowski: Public debt of local authorities after crisis. The directions of development.....	351
Jacek Sierak: The construction of indicators of indebtedness and the assessment of the creditworthiness of self-government units	361
Tomasz Uryszek: Revenue structure of communes in Poland and their fiscal autonomy	371
Wiesława Cieślewicz: Special economic zones development in Poland.....	382
Tomasz Kołakowski, Andrzej Raszkowski: Efficiency analysis of state aid granted by local government to foreign investors located in Wałbrzych SEZ “INVEST-PARK”	397
Wioleta Palewska: Functioning of Wałbrzych Special Economic Zone “INVEST-PARK” in local environment social aspect (the effect of the zone on Wałbrzych labour market).....	405
Maciej Popławski: The influence of Legnica Special Economic Zone on the economic development of the Legnica subregion	416
Andrzej Raszkowski: Promotion mix in the strategy of town promotion.....	425
Elżbieta Nawrocka: Innovative activities of economic entities and problems of imperfect knowledge	438
Dariusz Zawada: Usable qualities as a factor of towns’ competitiveness	452
Natalia Bartkowiak, Walenty Poczta: Activity of local authorities from Wielkopolska Voivodeship in the acquisition of UE funds.....	463

Karol Krajewski: The role of agrifood markets in local market development and the revival of small towns.....	472
Stefan Zawierucha: Survey research in the process of identification of functional structure of commune. Some methodological remarks	483
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Development dynamics of rural communes in Masovian Voivodeship.....	494
Jarosław Uglis: Agritourism in rural economy diversification.....	504
Mirosław Struś, Bogusław Wijatyk: The Revival of the Village as the instrument of country areas activation.....	514
Dagmara Dzięwulska, Michał Gawlikowski, Paweł Łazarewicz, Natalia Sochacka: A survey diagnosis of administrative quality of customer service in communal authorities on the example of the municipal office in Przemków	524

Marta Kusterka-Jefmańska, Bartłomiej Jefmański

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

KONCEPCJA METODY OCENY ZAŁOŻEŃ LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU NA PRZYKŁADZIE PROCESU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W POWIECIE WAŁBRZYSKIM

Streszczenie: W opracowaniu scharakteryzowano propozycję nowej metody oceny założeń lokalnych strategii rozwoju w ramach konsultacji społecznych, którym powinny być poddawane strategiczne dokumenty jednostek terytorialnych. Metoda oparta jest na podstawowych miarach statystyki opisowej i cechuje się łatwością interpretacji wyników. Praktyczne aspekty stosowania metody zaprezentowano w analizie wyników konsultacji społecznych, które odbyły się w powiecie wałbrzyskim i dotyczyły ustalenia strategicznych kierunków zmiany gospodarczej na terenie powiatu.

Słowa kluczowe: strategia rozwoju lokalnego, konsultacje społeczne, powiat.

1. Wstęp

Samorząd lokalny stoi przed ogromnym wyzwaniem w zakresie racjonalnego wykorzystania sił tkwiących w lokalnych zasobach środowiska, kapitale ludzkim i ekonomicznym. Jego działania nie mogą się zatem opierać na przypadkowych, podejmowanych na bieżąco decyzjach. Wszystkie powinny być dokładnie przemyślane i zaplanowane w długim horyzoncie czasu. W lokalnych układach terytorialnych przydatnym narzędziem umożliwiającym władzom samorządowym oraz społeczności lokalnej optymalizację planowanych i podejmowanych działań jest strategia rozwoju. Właściwie opracowana, wdrażana i monitorowana w ramach międzysektorowego partnerstwa lokalnego sprzyja poprawie jakości życia mieszkańców danej jednostki terytorialnej. Zawiązane partnerstwo lokalne to nic innego jak zwiększenie zakresu udziału społeczeństwa w przygotowaniu, podejmowaniu, wykonaniu oraz kontroli najważniejszych decyzji. Jest to również warunek konieczny rozwoju demokracji i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Angażowanie społeczności lokalnej w proces planowania, podejmowania, wykonania oraz kontrolowania kluczowych dla rozwoju lokalnego decyzji może przybierać różne formy. Jedną z nich są konsultacje społeczne.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie koncepcji dwuwymiarowej metody oceny założeń lokalnych strategii rozwoju. Użyteczność metody zaprezentowano na przykładzie procesu konsultacji społecznych Strategii Zarządzania Zmianą Gospodarczą w Powiecie Wałbrzyskim na lata 2011–2020, która wyznacza kierunki działania zawiązanego w tym powiecie partnerstwa lokalnego.

2. Rola konsultacji społecznych w planowaniu rozwoju lokalnego

W literaturze przedmiotu partnerstwo definiowane jest m.in. jako „[...] platforma współpracy pomiędzy różnorodnymi partnerami, którzy wspólnie w sposób systematyczny, trwałe i z wykorzystaniem innowacyjnych metod oraz środków planują, projektują, wdrażają i realizują określone działania i inicjatywy, których celem jest rozwój lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego i budowa tożsamości lokalnej wśród członków danej społeczności” [Sobolewski i in. 2007, s. 10]. Istotą partnerstwa jest zatem współdziałanie partnerów reprezentujących różne sektory (publiczny, obywatelski oraz społeczny) w uzgadnianiu wspólnych celów i w skutecznej oraz efektywnej ich realizacji [Borys, s. 3–4]. Partnerstwo to również korzyści w postaci [Godlewska 2006, s. 71; Grabowska 2006, s. 403]:

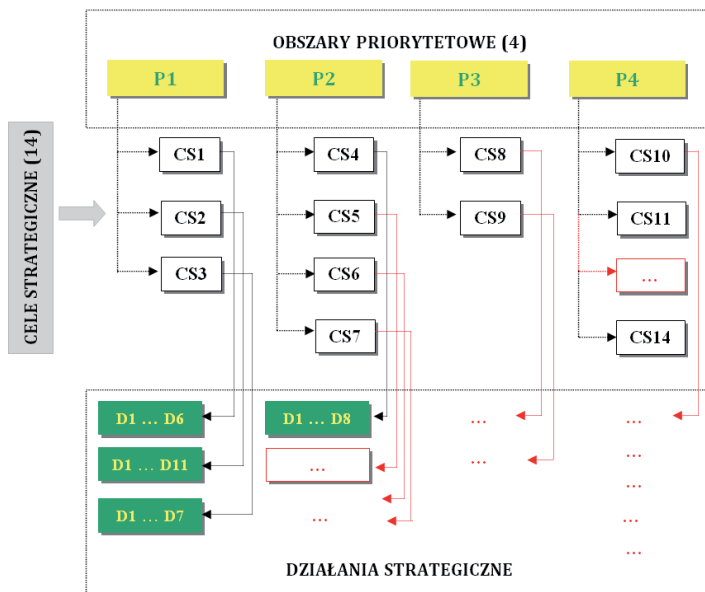
- wzrostu poczucia przynależności do społeczności lokalnej,
- wzrostu poczucia odpowiedzialności obywateli za sprawy publiczne,
- akceptacji zapisów strategii i poparcia dla ich realizacji,
- bieżącej weryfikacji społecznej efektów prac,
- wzmocnienia istniejących głównych reprezentacji grup interesów lokalnych,
- zmniejszenia napięć występujących pomiędzy różnymi grupami interesów,
- rozwinięcia kultury rozwiązywania problemów w oparciu o argumenty i poszukiwanie konsensusu,
- minimalizacji ryzyka odrzucenia przez władzę samorządową następnej kadencji już realizowanych celów i zadań.

Angażowanie społeczności lokalnej w proces planowania, podejmowania, wykonania oraz kontrolowania kluczowych dla rozwoju lokalnego decyzji może przybierać różne formy. Na terenie Unii Europejskiej ważną rolę w procesie planowania i zarządzania rozwojem, zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym, jak i wyższym, odgrywają konsultacje społeczne. Są procesem informowania i zasięgania opinii obywateli podczas podejmowania najważniejszych decyzji. Wzmacniają ideę społeczeństwa obywatelskiego przez pobudzanie mieszkańców do aktywności na rzecz rozwoju swojego regionu. Spełniają ważną rolę informacyjną i promocyjną, umożliwiając uzyskanie poparcia społeczności lokalnych dla proponowanych założeń i kierunków zmiany gospodarczej. Skutkują wzrostem poziomu identyfikacji społeczności lokalnych z zawartymi w dokumencie założeniami i kierunkami, co może mieć kluczowe znaczenie dla ich pomyślnej realizacji. Pozwalają dostrzec te aspekty strategii, które niekiedy trudno zauważyć w trakcie opracowywania jej założeń. Taki sposób tworzenia dokumentów programowych ma istotny wpływ na ich

jakość oraz powodzenie realizacji, której sprzyja akceptacja założeń programu przez podmioty, do których jest on adresowany [Ferens i in. 2010, s. 13]. Należy jednak pamiętać, że pokusa uwzględnienia zbyt dużej liczby postulatów może przełożyć się na brak spójności merytorycznej dokumentów strategicznych. Uniknięcie takiej sytuacji możliwe jest poprzez zastosowanie w procesie opracowywania dokumentów strategicznych metody ekspercko-partnerskiej. Tego typu podejście umożliwia syntezę wiedzy zaangażowanych ekspertów oraz postulatów zgłaszanych przez zaangażowane w procesie grupy społeczne. Decyzja o ostatecznym kształcie i zawartości dokumentu strategicznego, a także jego spójności merytorycznej i zgodności z innymi dokumentami planistycznymi należy do zaangażowanych w proces ekspertów.

3. Koncepcja metody oceny założeń lokalnych strategii rozwoju

Proponowana metoda wymaga poznania opinii uczestników konsultacji społecznych na temat ważności przyjętych w strategii założeń i szans na ich realizację w przyjętym horyzoncie czasu. Ze względu na to, że w opracowaniach strategicznych przyjmuje się różne schematy ich realizacji oraz stosuje się różne nazewnictwo, charakterystyka metody i jej interpretacja dotyczyć będzie przykładowego schematu zaprezentowanego na rys. 1.

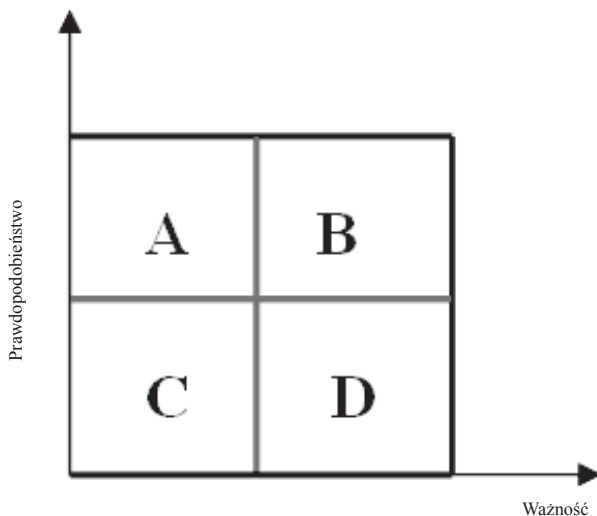

* oznaczenie symboli: **P** – obszar priorytetowy, **CS** – cel strategiczny, **D** – działanie.

Rys. 1. Schemat realizacji Strategii Zarządzania Zmianą Gospodarczą w Powiecie Wałbrzyskim

Źródło: opracowanie własne.

W takim przypadku w ramach konsultacji społecznych ocenie można poddać zarówno ważność poszczególnych działań, jak i szanse na ich realizację w przyjętym horyzoncie czasu. Oceny ważności można dokonać na skalach porządkowych o skrajnych kategoriach, np. „zdecydowanie nieważne” i „bardzo ważne”. Wybór liczby kategorii zależy od badacza – w literaturze przedmiotu najczęściej stosuje się pięcio-, siedmio- i dziesięciostopniowe skale pomiaru opinii respondenta. Do oceny szans realizacji określonych działań można zastosować skalę od 0% (zdarzenie niemożliwe do realizacji) do 100% (zdarzenie pewne). Ponadto można dodatkowo podzielić cały zakres skali w punktach 25% i 75%, co pozwoliłoby wyodrębnić trzy obszary: „działania mało prawdopodobne”, „działania średnio prawdopodobne” i „działania wysoce prawdopodobne”. Opisany powyżej sposób oceny każdego działania pozwala umieścić je na dwuwymiarowej siatce podzielonej na cztery obszary, której graficzną prezentację zamieszczono na rys. 2.

Rys. 2. Dwuwymiarowa siatka ważności i prawdopodobieństwa realizacji działań strategicznych

Źródło: opracowanie własne.

Na osi rzędnych i odciętych (zob. rys. 2) wyszczególniono odpowiednio oceny prawdopodobieństwa realizacji działań oraz ich ważności. Punkty przecięcia dwóch linii, odpowiednio z osią rzędnych i odciętych, można ustalić w połowie dopuszczalnych wartości poszczególnych skal lub na podstawie np. mediany bądź średniej arytmetycznej z ocen prawdopodobieństwa realizacji i ważności wszystkich proponowanych i ocenianych działań przyjętych w ramach danego celu strategicznego. Linie te wyznaczają cztery obszary o różnej interpretacji. Obszar „A” skupia te działania, których prawdopodobieństwo realizacji jest duże, ale nie mają one wielkiego

znaczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki terytorialnej. W obszarze „B” znajdować się będą te działania, które uczestnicy konsultacji społecznych uznali za bardzo ważne i z dużymi szansami na ich realizację. Działania z obszaru „C” należy ocenić jako mało ważne i z niewielkimi szansami na wdrożenie. W obszarze „D” znalazły się działania bardzo ważne, ale z nikłymi szansami na ich realizację.

4. Przykład zastosowania metody w procesie konsultacji społecznych w powiecie wałbrzyskim

Konsultacje społeczne odbyły się na terenie wybranych gmin powiatu, które wyraziły zainteresowanie projektem pt. „Zarządzanie zmianą gospodarczą – tylko w partnerstwie”. W spotkaniach uczestniczyli mieszkańcy, przedstawiciele instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy. Jednym z elementów spotkań konsultacyjnych było poznanie opinii uczestników na temat proponowanych w powiecie strategicznych kierunków zmiany gospodarczej. Po wcześniejszej charakterystyce proponowanych celów strategicznych i działań każdy z uczestników mógł wyrazić swoją opinię na ich temat, wykorzystując kwestionariusz ankiety. Ocenie poddano zarówno ważność poszczególnych działań, jak i szanse na ich realizację w przyjętym dziesięcioletnim horyzoncie czasu. Ważność oceniono na skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczało, że dane działanie jest mało ważne z punktu widzenia zmiany gospodarczej powiatu, natomiast 7 – że jest bardzo ważne. Prawdopodobieństwo realizacji określonych działań oceniano, posługując się skalą od 0% (zdarzenie niemożliwe do realizacji) do 100% (zdarzenie pewne). Punkt przecięcia dwóch linii wyznaczających cztery obszary wykresu określono na podstawie średniej arytmetycznej z ocen ważności i prawdopodobieństwa realizacji wszystkich działań wyszczególnionych dla danego celu strategicznego.

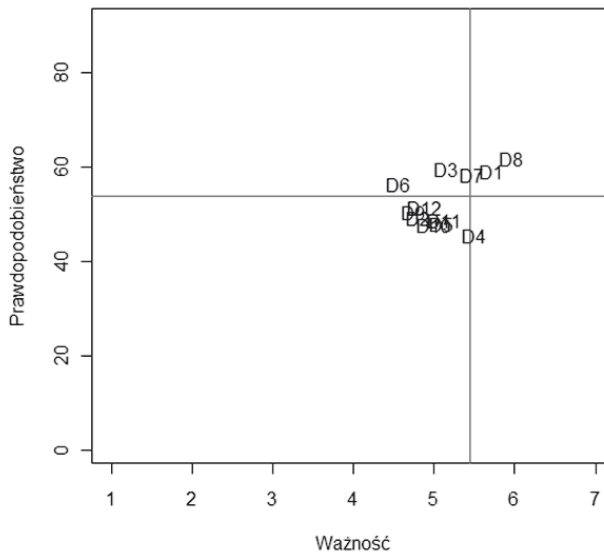
Tabela 1. Działania dla czwartego celu strategicznego (CS4) Strategii Zarządzania Zmianą Gospodarczą w Powiecie Wałbrzyskim na lata 2011–2020

Cele strategiczne	Działania (numer działania)
CS4 Rewitalizacja terenów poprzemysłowych zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem społeczno-gospodarczym	Budowa Centrum Biznesowo-Konferencyjnego na terenie „Starej Kopalni” (D1)
	Utworzenie bazy danych o terenach i obiektach poprzemysłowych (D2)
	Stworzenie kompleksowej oferty odnośnie do promocji turystyki industrialnej (D3)
	Rozbudowa monitoringu wizyjnego (D4)
	Rekultywacja dawnych terenów pokopalnianych poprzez zalesianie i nadanie nowych funkcji (D5)
	Opracowanie Lokalnych Programów Rewitalizacji (D6)
	Opracowanie i wdrożenie programów przeciwdziałających wandalizmowi i przestępczości (D7)
	Budowa obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne, sportowe (D8)

Źródło: opracowanie własne.

Na potrzeby niniejszego opracowania zaprezentowano wyniki uzyskane za pomocą proponowanej metody dla czwartego celu strategicznego (CS4), w ramach którego wyszczególniono osiem działań strategicznych. Charakterystykę poszczególnych działań zestawiono w tab. 1.

Położenie poszczególnych działań na dwuwymiarowej siatce prezentuje rys. 3.

Rys. 3. Dwuwymiarowa siatka ważności i prawdopodobieństwa realizacji działań dla czwartego celu strategicznego (CS4) – wyniki konsultacji społecznych w powiecie wałbrzyskim

Źródło: opracowanie własne.

Uczestnicy konsultacji społecznych uznali, że zarówno budowa Centrum Biznesowo-Konferencyjnego na terenie „Starej Kopalni”, jak i budowa obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne i sportowe to te działania, które są bardzo ważne dla powiatu, z dużą szansą na ich realizację (obszar B). Działanie bardzo ważne, ale ze średnią szansą na powodzenie, to rozbudowa monitoringu wizyjnego (obszar D). Stworzenie kompleksowej oferty odnośnie do turystyki postindustrialnej oraz opracowanie lokalnych programów rewitalizacji to w opinii uczestników konsultacji działania z dużą szansą na realizację, ale o nieco niższej ważności dla rozwoju powiatu (obszar A). Pozostałe działania należy uznać za mniej ważne i z mniejszymi szansami na wdrożenie w stosunku do pozostałych (obszar C).

5. Podsumowanie

Proponowana w niniejszym opracowaniu metoda oparta na opiniach uczestników konsultacji społecznych może być, zdaniem autorów, prostym i łatwym w interpretacji narzędziem wspomagającym opracowywanie strategicznych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju jednostek terytorialnych. Taki sposób prezentacji wyników konsultacji społecznych ułatwia analizę cennych informacji o opiniach różnych podmiotów zaangażowanych w rozwój jednostki terytorialnej na temat proponowanych kierunków jej rozwoju. Metoda nie wymaga skomplikowanego operatu obliczeniowego i bazuje na znajomości podstawowych miar statystyki opisowej. Podział siatki na cztery obszary dodatkowo ułatwia analizę i interpretację otrzymanych wyników. Działania zlokalizowane w obszarze „D” powinny zostać otoczone szczególnym zainteresowaniem ze strony wszystkich podmiotów realizujących założenia strategii. Należy bowiem zidentyfikować i przełamać wszystkie bariery, które utrudniają realizację mało prawdopodobnych do realizacji, a tak ważnych dla rozwoju regionu działań.

Literatura

- Borys T., *Partnerstwo dla Regionu Karkonoskiego – laboratorium budowy społeczeństwa obywatelskiego* (dokument elektroniczny); <http://www.karkonosze.eu/tezy/pdrk.doc> [30.03.2012].
- Ferens A., Kondas R., Matysiak I., Rzeźnik G., Szyrski M. [2010], *Jak prowadzić konsultacje społeczne w samorządach?*, FRDL, Warszawa, s. 13.
- Godlewska J. [2006], *Programowanie zrównoważonego rozwoju gminy*, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok, s. 71.
- Grabowska M. [2006], *Konsultacje społeczne jako element edukacji ekologicznej*, [w:] *Edukacja dla zrównoważonego rozwoju*, red. T. Borys, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok, s. 403.
- Sobolewski A., Krzewicka R., Och G., Olszowska-Urban J., Piekutowski J., Podławiak G., Sobolewski T. [2007], *Przez współpracę do sukcesu. Partnerstwo lokalne na rynku pracy*, ZWP MPiPS, Warszawa, s. 10.

**THE CONCEPT OF THE ASSESSMENT METHOD
OF THE ASSUMPTIONS OF LOCAL STRATEGIES DEVELOPMENT
ON THE EXAMPLE OF THE PROCESS
OF SOCIAL CONSULTATIONS IN WAŁBRZYCH COUNTY**

Summary: A proposal of the assessment method of local strategies development has been characterized in this paper. This method is based on fundamental measures of descriptive statistics and is distinguished by the easiness of results interpretation. Practical aspects of this method's application were introduced in the social consultations analysis, which took place in Wałbrzych county and they concerned some decisions on strategic directions of economic change in the area of this county.

Keywords: local development strategy, social consultancy, county.